Nr. 98

KURYER LITEWSKI

w WILNIE w PIĄTEK DNIA 6 GRUDNIA V. S. 1818 ROKU.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W *Ruskim Inwalidzie* z dnia 24 listopada czytamy: „Jego Cesarska Mość oświadcza Swoje zadowolenie dowódzcy oddzielnego korpusu we *Francyi*, jenerał adjutantowi, Hrabi *Worończowu*, za porządek znaleziony w korpusie jego dowództwa, za piękne sprawowanie się tegoż korpusu i zgodę z mieszkańcami, za dobre oszczędzenie ludzi rang niższych i porządne ich umundurowanie, również wszystkim dowódzcom dywizyy, brygad i półkow; a dla każdego rang niższych tego korpusu dać rozkazał po rublu, po funcie mięsa i porcyi wódki."

„Cesarz Jegomość także oświadcza Swoje zadowolenie oberkwatermistrzowi tego korpusu, półkownikowi *Szubertowi*, za przedstawioną przezeń kartę. W twierdzy *Valenciennes*, dnia 10 października 1818 roku."

Naczelnik główny sztabu J. C. M. Xiążę *Wołkoński*, przez rozkaz dzienny z *Akwisgranu* d. 24 października, obwieścił woysku, iż jenerałowie noszący mundur garnizonu, mają odtąd używać kroju mundurow armii, z gcią płaskiemi guzikami w jeden szereg, szpad piechotnych i kitek białych.

W *Petersburgu* w domu sierot żołnierskich zaprowadzono już naukę wzajemnego uczenia, tojest: podług metody *Lankastra* i *Bella*, ale podług zasad *Pestallozzego*. Dla przychodzących licznie odwiedzać tę szkołę, przeznaczone są dni poniedziałkowe i wtorkowe, od godziny 2 do 3ciey zpołudnia. P. *Grecz*, wykłada zapytującym pożytki tey metody; z samey też gorliwości znajomy ten pisarz podjął się sprawowania obowiązkow inspektora tey szkoły i nauczycielskiego instytutu woyskowego. Obwieszczenie to podpisał jenerał major Hrabia *Siwers*, prezydent kommissyi woyskowey dla ułożenia naukowych pomocy. (W tegorocznym Dzienniku Wileńskim, w numerze na miesiąc październik, umieszczone jest, bardzo gruntowne, zdanie Hrabiego *Siwersa* o metodzie *Lankastra* i *Pestallozzego*.)

Podług *Poczty Północney*, dnia 21 listop., u Xiężnia *Łopuchina* był wielki i świetny bal, który obecnością swą zaszczycić raczyli NN. Wielki Xiążę Jmć *Mikołay Pawłowicz* i Wielka Xiężna Jeymość *Alexandra Federowna*.

Hrabia *Mocenigo*, radca tayny, poseł nadzwyczayny i minister pełnomocny u dworu neapolitańskiego, otrzymał order ś. Włodzimierza 2giey klassy.

Wołga w Kazaniu stanęła d. 25 październ.: w pierwszych dniach listop. mieli w okolicach owych dostatek śniegu i dobrą sanną drogę. W *Wiatce* zupełna zima i sanna droga zaczęła się 20 listop. — O tegorocznym stanie pory teraźnieyszey w *Petersburgu*, *Ruski Inwalid* pisze: W przeszłą niedzielę (24 listop.) mieliśmy zupełną pewność zimowey drogi: gdy bowiem po kilkudziennych znacznych mrozach śniegu podpadło, znikły były zupełnie drobne kołowe pojazdy, a sanie zajęły ich mieysce. Pomimo tłumu takowych na ulicy, zdawała się panować spokoyność i cichość, turkot albowiem kół dorożkowych nie naprzykrzał się uszom. Ale ta przyjemna odmiana nie długo trwała, wiatr od morza sprowadził wilgoć i słoty, i tak poniedziałek i wtorek odznaczyły się nayprzykrzeyszym czasem; śnieg zniknął całkowicie, zostawując po sobie nieznośne błoto. We środę za ustaniem morskiego wiatru, czas stał się suchszym, a przymrozek nieprzechodzący trzech stopni i jasno świecące słońce, dzień nayglębszey jesieni, zamienilo w naypiękniejszy poczynający się wiosny. Takie były środa czwartek i piątek. Niektórzy dziwiąc się tak długiey jesieni, utrzymują: że zupełnie w tym roku nie będzie zimy, i na poparcie swego zdania przywodzą odwieczny to jest przed stu laty wydany (niewiadomo gdzie i przez kogo) kalendarz, w którym się twierdzi, że w roku 1818 zimy nie będzie. Jakkolwiekbądź, wszyscy jednak zaręczają, że podobnie długiey jesieni, jak tegoroczna, nie było tu od założenia Petersburga.

Liczba okrętów w *Rydze* dnia 30 listopada: przybyłych 1,387, wyszłych 1,401.

Kurs wileński na assygnaty: rubel srebr. 3 r. 77 k.; dukat holl. nowy 10 r. 38 k., stary 10 r. 18 k.; imperyał 36 r. 60 k.

Królestwo Polskie.

z Warszawy d. 8 grudnia

Zeszłey niedzieli, dnia 6 b. m. obchodzono w tey stolicy uroczyście dzień imienin Nayjaśnieyszey Wielkiey Xiężny *Katarzyny Pawłowny*, Królowey wirtemberskiey i święto orderu ś. *Katarzyny*, z wrodzonem narodowi uczuciem wierności i przywiązania do N. Monarchy i N. Jego Rodziny. Solenne nabożeństwa odprawiły się w kościele katedralnym i w kaplicy greckiey, a władze krajowe składały powinszowania Jego Cesarzewicowskiey Mości, W. Xiążęciu *Konstantemu*. Wieczorem oświecono miasto.

Tegoroczna pora jesienna, ciągle prawie jest tu pogodna; od dni kilku mamy znowu małe przymrozki, lecz śniegu jeszcze nie było.

---

z Kalisza 25 listopada.

Dzień 22 b. m., jako patronki muzyki *S. Cecylii*, obchodzony był z świetną uroczystością przez towarzystwo przyjacioł muzyki w tuteyszém mieście, które odebrawszy potwierdzenie urzędowe, reskryptem Kommissyi rządowey spraw wewnętrznych i policyi, z dnia 8 października r. b., obrało ten dzień na otwarcie swojego ztowarzyszenia, poświęcając tak przyjemny talent, na cześć Naywyższego w kościele tuteyszym katedralnym. Przeszło sześćdziesięciu kilku członków towarzystwa, pod dyrekcyą W. JP. *Witkowskiego*, wykonali znaną z piękności swey mszą nieśmiertelnego *Haydena* Nro 6. Wiadome w niey znawcom trudności, przezwyciężone zostały z powszechnem zadowoleniem; a zacne osoby płci piękney, posiadające niebieski dar głosu, w licznem zgromadzeniu, wykonanie tego pięknego dzieła muzyki wielkiego mistrza wesprzeć raczyły. Dzień ten uczynił szczęśliwą wróżbę znacznych postępow, w udoskonaleniu muzyki w mieście *Kaliszu*, a towarzystwo jey przyjacioł, już odtąd nietylko nadzieję, ale istotne daje dowody swey pracy i gorliwości.

AKTA KONGRESSU AKWISGRANSKIEGO.

(*z gaz. berl.*) *Wyjątek z protokułu konferencyy Akwisgrańskich, z dnia 19 listopada 1818 roku.*

Domy bankowe, z któremi rząd francuzki ułożył się względem uskutecznienia jego zobowiązań pieniężnych, i których powszechnie uznany kredyt skłonił dwory sprzymierzone nie tylko do przyjęcia zapisow wexlowych na też domy, przez skarb francuzki zaciągniętych, na summę 165 milionow, podług 6 artykułu konwencyi z dnia 9 października do wypłaty pozostałych, ale nadto do zrealizowa-

nia za ich pośrednictwem 100 milionow rzeczywistey wartości, w zapisach dochodowych podług artykułu 5go teyże konwencyi, oświadczyły, że będą mogły uskutecznić w dziewięciu terminach wszelkie wypłaty, które na siebie przyjęły; a sprzyjające położenie Paryża, w epoce, w którey układ takowy miał mieysce, łatwość cyrkulacyi, podniesiona wartość dochodow, i widok pomnożenia mocy publicznego kredytu skutkiem politycznych tranzaktow nader zaspakajających i szczęśliwych dla Francyi, zdawały się zupełnie usprawiedliwiać opiniją, że proponowane od pomienionych domow terminy nie przechodziły granic mogących się użyć środkow, i mogły bydź przyjęte i dotrzymane bez żadnego uszczerbku tak dla Francyi, jako też dla Mocarstw kredytujących.

Na takim stopniu były rzeczy, gdy konwencya z d. 9 października podpisaną została. Ale już ostatnich dni tegoż miesiąca, symptomata, których niepodobna było ukrywać ważności, przekonały rząd francuzki, że, mimo rozciągłości źródeł, których obowiązani do tych wypłat bankierowie użyć mogli, trudno będzie uskutecznić wypłaty te w terminach oznaczonych, bez narażenia bezpośredniego cyrkulacyi Paryża i Francyi, a pośredniego całey Europy handlujący na znaczne niedogodności. Chociaż ciężary pieniężne, które traktat z d. 20 listopada 1815 na Francyą nałożył, po większey części uskutecznione zostały przez handlowe przekazy, działania wexlowe, i przez rozmaite sztuczne środki, które w udoskonalonym stanie wzajemnych kommunikacyy krajow, zastępują gotowe pieniądze, zdaje się jednak, że w ostatecznym rozbiorze, dość znakomita ilość cyrkulujących pieniędzy do utrzymania balansu Francyi użytą została. Do tey pierwszey przyczyny zmnieyszenia się massy cyrkulujących pieniędzy, połączyły się inne, których wpływ nie mógł bydź obojętnym. Wiele znacznieyszych państw Europy pracuje nad wprowadzeniem pieniędzy metallowych na mieysce papierow, które dotąd mieysce ich zastępowały. Przyjęte na ten koniec środki wymagały znacznego wpływu gotowych pieniędzy; i jest rzeczą dostatecznie wiadomą, że wpływ uskutecznił się po większey części przez wywoz pieniędzy z Francyi. Zbieg okoliczności chwilowych, które dostatecznie są wiadome tym, którzy się szczególniey tym przedmiotem zaymują, dały bardziey uczuć zmnieyszenia tego gotowych pieniędzy w epoce, w którey utworzenie dochodow zapowiedziane było traktatem ustąpienia woysk. Bank francuzki pierwsze skutki tego uczuł. Gotowe jego fundusze, które chwilą wprzódy, na własne potrzeby aż nadto dostateczne były, powoli tak zostały wyczerpane, że prawość i roztropność, główna zasada tego zakładu, nakazywały jey ograniczyć swe wypłaty, a tém samém i wydawanie swych biletow. Z tego musiał koniecznie powstać wielki niedostatek cyrkulacyi powszechney. Wśród okoliczności, które życzyć kazały powiększenia gotowych pieniędzy, albo zastępujących je znakow; ażeby nowym dochodom, które na mieyscu w obieg puszczone bydź miały, odbyt sprawić, niedostatek mogących się użyć wartości był tak wielki, że nawet cena istnących już dochodow nie mogła się utrzymać na birży. Spadnienie papierow publicznych nastąpiło w takim czasie, w którym tylko przyczyny wyłącznie z okolicznościami pieniężnemi złączone, podobne zjawienie objaśnić mogły, wszystkie bowiem przyczyny polityczne i moralne, mogące działać na kredyt jakiego rządu, połączyły się na korzyść Francyi; skoro jednak spadanie to raz nastąpiło, zbieg okoliczności potocznych, a nadewszystko nierozmyślny pośpiech pewney liczby właścicielów inskrypcyy w zbywaniu onych, osłabiły na chwilę skuteczność środkow, przez które rząd i poważne domy handlowe, działaniom jego dopomagające, przywiodłyby w krótkim czasie rzeczy do właściwego im zakresu. Wsteczność tego, co zaszło w Paryżu, musi koniecznie dadź się uczuć w sprawach handlowych i pieniężnych innych mieysc Europy; i jeśli złe to nie zostanie stłumione w zarodzie swoim, żaden kray nie będzie wolnym od jey wpływu. Byłoby to niebezpieczném omamieniem, myśléć, że gotowe pieniądze w takiey się mierze w innych krajach zwiększają, w jakiey się we Francyi zmnieyszają. Ogólne działania pieniężne w świecie cywilizowanym odbywają się za pomocą w porównaniu bardzo szczupley summy bitych pieniędzy. Co się zaś tycze niedostatku lub obfitości gotowych pieniędzy, zależy to nie tak od rzeczywistey ich ilości, jako od stopnia łatwości i pośpiechu ich obiegu. Ale skoro tylko przyczyna jaka obieg ten w jednym z głównieyszych jego zakresow działania tamuje, sprawy handlowe, źródła przemysłu, działania wexlowe, cena papierow publicznych uczuć to muszą, a zaszły w którymkolwiek z centralnych mieysc Europy niedostatek, musi koniecznie sprawić mniey lub bardziey powszechny niedostatek. Jakoż przeszkody zaszłe w *Paryżu* przez ograniczenie wypłat bankowych i powiększające się coraz ściąganie pieniędzy, dały się już rozmaicie uczuć w działaniach wszystkich innych mieysc handlowych, i w papierach wszystkich rządow.

Prócz tych głównych względow, wartości publicznych papierow francuzkich, szczególniey w epoce teraźnieyszey obchodzi Mocarstwa, które mają udział w traktacie z d. 20 listopada 1815 i konwencyi z d. 25 kwietnia 1818. Albowiem zawarowawszy w imieniu poddanych swoich, wierzycieli Francyi, że przyymą summę im należną w zapisach w wielkiey xiędze długow publicznych, nie mogą zaniedbać żadnego środka w mocy ich będącego, dla zapobieżenia upadkowi wartości, które pomienione indiwidua odebrały albo odbiorą; a środki, jakie rząd francuzki przedsięwiąć może dla utrzymania lub polepszenia biegu swych inskrypcyy, nie mogą tém samém dla innych państw bydź obojętnemi.

Zastanowiwszy się uważnie nad tym stanem rzeczy, nad licznemi niedogodnościami, któreby powstały z nagłego oddalenia nader wielkiey massy gotowych pieniędzy, oraz nad szkodą jakąby zadały sprawom handlowym wszystkich krajow działania natężone, do których użycia domy bankowe, dla uskutecznienia w krótkim czasie przesłania pieniędzy, byłyby zmuszone, rząd francuzki proponował Mocarstwom kredytującym, przyjęcie wzaszłych układach dwoch następnych modyfikacyy, jako to: 1) przedłużenia do ośmnastu miesięcy terminow opłaty naznaczoney w dziewięciu miesiącach przez konwencyą z d. 9 października; 2) pozwolić domóm kontraktującym uskutecznienia swych zobowiązań wexlami na pewne mieysca nie we Francyi położone, a które oddzielnie wymienione będą.

Pełnomocnicy Austryacki, Angielski, Pruski i Rossyyski zastanowili się uważnie nad tym przedmiotem, a wypadkiem tego rozważenia było uznanie:

Ze podane modyfikacye nie naruszają w niczém ani natury, ani mocy zobowiązań pierwiastkowych, ani też rękoymi, na których polegają ostatecznie wszelkie zastrzeżenia pieniężne konwencyi z d. 9 października;

Ze modyfikacye te w żaden sposob nie mogą nadwerężyć ufności, jaką mocarstwa położyły na domach kontraktujących, ile że domy te oświadczyły gotowość uskutecznienia swych pierwiastkowych zobowiązań, jeśliby mocarstwa uznały tego potrzebę lub przyzwoitość;

Ze tém samém nie trudno będzie objaśnić i zaspokoić opinią publiczną; w obawie, mogącey powstać w którymkolwiek bądź kraju, z mylnego tłomaczenia, lub niewiadomości prawdziwych pobudek;

Że pomienione modyfikacye nie powinny bynaymniey bydź uważane za korzyść prywatną dla rządu francuzkiego, albo jako ulga dla domow bankowych, z któremi się rząd ten ułożył, ale jako układ wzajemney umowy, pochodzący z pobudek wszystkim stronom kontraktującym wspólnych, i nie mniey zgodnych z dobrze wyrozumianym interessem tak wierzyciela, jako i dłużnika;

Ze nadto, gdy Francya obowiązuje się zaliczać mocarstwom kredytującym dochod pięć od sta, względnie do zwłoki pochodzący z tego nowego układu, tém samém nie powstaje ztąd dla innych mocarstw żadna rzeczywista strata;

Pełnomocnicy czterech mocarstw przystąpili do proponowanych sobie przez pełnomocnika francuzkiego modyfikacyy warunkow konwencyi z d. 9 października, i zgodnie z nim ułożyli je i postanowili tak, jak są wpisane do protokułu, podpisanego d. 11 listopada.

(Podpisano) *Metternich*, *Richelieu*, *Castlereagh*, *Hardenberg*, *Bernstorff*, *Nesselrode*, *Capodistrias*.

WIELKIE XIĘZTWO POZNANSKIE.

N. Król raczył JW. Jędrzeja *Górzeńskiego*, Prezesa byłego tuteyszego Trybunału cywilnego, mianować pier-

wszym, dotychczasowego Vice-Prezesa JW. *Schoenermark*, Rzeczywistym i drugim Prezesem naywyższego Sądu appellacyynego W. Xięztwa Poznańskiego.

Prussy.

(*z gaz. berl.*) *Berlin, dnia 3 grudnia.* We wtorek d. 1 t. m. po południu, między godziną 3cią a 4tą, Xiążę Jmć następca tronu i Xiążę *Wilhelm* (syn Króla) w pożądanym stanie zdrowia przybyli tu z podróży swey do *Akwisgranu*.

Dwór królewski przywdzieje, d. 3 grudnia, na trzy tygodnie żałobę po N. Królowey Angielskiey.

Akwisgran, dnia 26 listopada. Xiążę *Metternich* wyjechał do *Bruxelli*, Lord *Castlereagh* tamże, Xiążę *Richelieu* do *Paryża*, Hrabia *Nesselrode* tamże. Xiążę Kanclerz Stanu *Hardenberg* wyjedzie dnia 30, i dla spóźnioney pory roku nie przez *Kleviją*, ale prosto przez *Kassel* pojedzie.

N. Cesarzowa Rossyyska, Matka, podczas przejazdu swego przez *Akwisgran* oglądała święte relikwije i ratusz.

Akwisgran, dnia 28 listopada. Królewsko-pruski minister stanu, Baron *Altenstein*, wyjechał do *Kolonii;* Baron *Krüdener*, cesarsko-rossyyski poseł przy związku szwaycarskim, do *Berny;* Xiążę *Dołgoruki* i Baron *Alexander Humbolt*, obadway do Paryża.

Skończony w *Akwisgranie* kongres z wielu względow będzie nazawsze ważną w historyi epoką. Naprzód, że razem skutki rewolucyi w sposob dla niey tak przeciwny przecina; powtóre, jak pomnik otwartości, jedności i pośpiechu, z jakim ważne pytanie względem ustąpienia woysk z Francyi i sprawy pieniężne załatwione zostały; potrzecie, będzie zawsze pamiętny, ze sposobu, jakim Monarchowie i ministrowie odbywali sprawy, że żadney strony interessa nie były zwlekane, ani też sprzeczkami o etykietę i tym podobne formalności zatrzymywane: nakoniec poczwarte, jako pierwsze tego rodzaju zgromadzenie, które, podług brzmienia zawartych traktatow, od czasu do czasu powtarzane będzie.

(*z korr. hamb.*) *Akwisgran, dnia 24 lipca.* Xiążę *Wellington* mianowany został także Marszałkiem polnym przez Króla Jmci Pruskiego.

Xiążę *Wittgenstein*, W. Szambellan Króla Pruskiego, otrzymał od N. Cesarza Rossyyskiego order *ś. Jędrzeja.*

Domysł, że N. Cesarz Rossyyski z *Wiednia* do Włoch się uda, nie potwierdził się. N. Pan wyraźnie przed wyjazdem swoim oświadczył, że po krótkim pobycie w stolicy Cesarza Austryackiego uda się prosto napowrót do Rossyi i że zamyśla obchodzić nowy rok w *Petersburgu*.

Sekretarz Stanu Hrabia *Capodistrias*, po ukończeniu kongressu otrzymał na cały rok urlop, a razem pozwolenię przepędzenia tego czasu, dla poratowania nadwątlonego zdrowia, we Włoszech.

Nowy pruski minister stanu i gabinetowy, Hrabia *Bernstorff*, otrzymał od naszego Króla order czarnego orła. Minister ten uda się przez *Meklenburg* do *Berlina*.

Radzca nadworny, kawaler *Gentz*, za usługi swe czynione na kongressie, otrzymał od N. Cesarza Rossyyskiego order *ś. Anny* 1szey klassy, od Króla Pruskiego order czerwonego orła, a od Króla Francuzkiego w nader łaskawych wyrazach własnoręczny list królewski.

Niemcy.

N. Cesarz *Alexander* wracając z *Bruxelli*, ma odbyć około 300 mil drogi do pograniczney stacyi Rossyyskiey w *Uścilugu*, w gubernii Wołyńskiey. Dnia 23 listopada miał przybydź do *Frankfortu*, zabawić tam dzień jeden, a d. 25 wyjechać do *Karlsruhe*, i 3 dni tam zatrzymać się. Takiż czas ma zabawić w *Szttugardzie*, gdzie Go się d. 28 listopada spodziewano, a w *Weimarze* ma bawić od d. 5 do 7 grudnia. Dnia 8 grudnia uda się w dalszą drogę do swoich krajow na *Zeitz*, *Altenburg*, *Chemnitz*, *Pragę* w Czechach, *Collin*, *Jglau*, *Znaim*, *Hollabrun*, *Brinn*, *Ołomuniec* i t. d. przez Gallicyą i Polskę.

Gdy N. Cesarz Rossyyski przejeżdzał d. 22 listop. wieczorem przez *Kolonią*, był przyjęty jak naywspanialey. Tegoż dnia o wpół do 12stey w nocy zjechała tam N. Cesarzowa Rossyyska wdowa, oraz WW. Xiążęta *Konstanty* i *Michał*, którzy nazajutrz obeyrzawszy tameczny kościoł katedralny, starożytności i zbiór kunsztów Professora *Walrat*, tudzież obraz *Rubensa* w Kościele *S. Piotra*, udali się około godziny 11tey przed południem w dalszą podróż.

Austrya.

(*z gaz. berl.*) *Wiedeń, dnia 28 listopada.* Oczekują tu przybycia N. Cesarza Rossyyskiego około 11 grudnia. Nie zabawi nad kilka dni w tey stolicy. Towarzyszy Cesarzowi W. Xiążę *Michał*.

Publiczne wiadomości z *Wiednia* wyrażają: "Teraźnieyszy zaciąg rekruta stał się powodem do pogłosek, które jednak w tymże samym zaciągu sprostowanie swoje znaydują. W rzeczy samey nie mieliśmy oddawna podobnego zaciągu rekrutów; wezwanych opatrują, wybrani wykonywają przysięgę, a potém natychmiast, pod warunkiem stawienia się na każde wezwanie, uwolnieni są na urlop. Nawet z dawnieyszych żołnierzy, którzy już po kilka kampanii odbyli, siedzą tysiące urlopowanych za warsztatem, albo zaymują się rolnictwem.

Cesarz udarował Xięcia *Wellingtona* bogato dyamentami wysadzaną szpadą.

Przy zamknięciu seymu Galicyi i Lodomeryi, Prezydent stanów oddając protokuły przemówił temi słowy: "Przyym, wysoce poważny Kommissarzu seymowy, protokuły tegorocznego seymu; ażeby je złożyć N. Panu, jako dowod i rękoymią naszey wierności poddańskiey i posłuszeństwa, oraz dla usilnego popierania pokorney prośby naszey do N. Pana o zmnieyszenie podatkow, których się niemożności uskutecznienia przy dłuższém ich trwaniu obawiamy."

Prośba Hrabini *Lipano* (Pani *Murat*) o przyjęcie drugiego jey syna do woyskowey akademii wiedeńskiey, dla uczynienia z niego użytecznego obywatela austryackiego, przełożoną została Cesarzowi.

Niderlandy.

(*z Korr. hamb.*) *Bruxella, dnia 24 listopada.* Gazeta tuteysza: *l'Oracle*, zawiera co następuje: „Dla bezstronnego postrzegacza jest rzeczą osobliwszą słuchać rozmaitych domysłow względem uwięzień, jakie w mieście tém zaszły. Niektóre gazety niemieckie piszą o odkryciu spisku na porwanie pewnego Monarchy; gazety francuzkie o gorszących mowach. które się w szynku odbywały. Przy tak osobliwszych pogłoskach mógłby czytelnik powiedzieć: „Jesteście na mieyscu, odkryycie zasłonę i pokażcie nam prawdę.“ Odpowiedź nasza jest dość prosta: „Nie wiemy o niczém; słuchanie obwinionych jest ciągłą tajemnicą dla publiczności.“ Tymczasem można przy wolności, jaka konstytucyą zaręczona została, bydź przekonanym, że tak nadzwyczayne środki nie bez gwałtowney potrzeby przedsięwzięte zostały. Wkrótce zniknie zasłona okrywająca tę sprawę jakąkolwiekby ona była. Tymczasowie śledzą, ażeby odkryć drukarzów bezimiennego pisemka, które w rzeczy tey ogłoszone zostało. Dotąd usiłowania te były daremne.

Gazeta w *Carlsruhe* wychodząca zawiera, co następuje: "Gazety bruxelskie do d. 16 t. m. donoszą o nowych w tamecznych okolicach uwięzieniach, bez objaśmenia z jakiego powodu. Redakcya gazety w *Carlsruhe* wychodzącey, widzi się z tego względu zmuszoną, uczynić uwagę, że z nader zasługującego na poważenie źródła zwrócona została jey uwaga na zupełne niepodobieństwo umieszczoney z *Dziennika Frankfortskiego* w Nrze 321 wiadomości, z którémi po części łączyć chcą owe uwięzienia; i dla tego wiadomość tę chętnie cofa."

Podług podanego zgromadzonym stanom *budżetu*, dochody krajowe niderlandzkie w roku 1819 wynosić mają 72,786,691 złotych hollenderskich, a wydatki 72,703,144 takichże złotych. Lista cywilna kosztuje 2,600,000; wydział skarbowy 27,581,000 zł.; wydział interesow zagranicznych 797,500 zł.; wydział morski 5,500,000 zł.; woyny 19,553,000 zł. Stałe dochody przynoszą 48,milion.; loterya 1, 200,000; poczty 900,000 zł. i t. d.

Francya.

(*z gaz. berl. i korr. hamb.*) *Paryż, dnia 23 lipca.* W kościele metropolitalnym czynią przygotowanie do na-

bożeństwa do Ducha świętego, które poprzedzić ma otwarcie Izb.

Monitor z dnia 20 zawiera następujący artykuł, który tém ważnieyszy bydź się zdaje, że po raz pierwszy w gazecie tey wspominają pod artykułem z Paryża o *Bonapartym*. „Znaydują się w gazecie naszey, wyjątki z gazet angielskich, tyczące się depeszow, które bryg *Musquito* po 39 dniach spieszney jazdy z wyspy *ś. Heleny* przyniosł. Sprzeciwiające się pogłoski, do których dało powod przybycie tego okrętu, zdawały się nam tak zmienne i niepewne, żeśmy osądzili za rzecz przyzwoitszą, nie udzielać ich naszym czytelnikom aż do dnia dzisieyszego — Gazeta *Courier* pisze o planie do ucieczki, którego rzeczywistość *Morning-Chronicle* i inne gazety oppozycyyne zupełnie zaprzeczają. Ze sprzeczek tych okazuje się tylko jawnie, że się wszystko na utrzymywaney z wyspą *ś. Heleny* kommunikacyi, i przejętey przez gubernatora angielskiego korrespondencyi kończy. Gdy z depeszow gubernatora *Sir H. Lowe* nic zgoła do wiadomości publiczney nie przeszło, tém samém nic nie wiemy ani o rodzaju tey korrespondencyi, ani też o osobach, któreby do niey wplątane bydź mogły. — Jeśliby planem korrespondencyi tey, jak wyraża gazeta *Courier*, była ucieczka, tém samém przejęcie korrespondencyi byłoby już zniszczeniem planu. Bo ile się z prywatnych listow z wyspy *ś. Heleny* okazuje, nie uczyniono tam żadnego kroku do uskutecznienia tego planu, a nawet *nie wiedziano tam niczego* o przejętey korrespondencyi. Listy te prywatne (zapewne kommisarza francuzkiego, Pana Montchenu) nie donoszą o żadnych nowych środkach ostróżności, któreby przez gubernatora dla ścisley straży więźnia użyte zostały, i wyrażają tylko: że wszystko w *Longwood* znayduje się *na dawney stopie*. Azatém, jak bardzo przyzwoicie *Courier* wyraża, *Bonaparte* jest zawsze uwięziony na wyspie *ś. Heleny*, i nadal uwięzionym będzie.

Dnia 19 ustąpili Anglicy z *Valenciennes*, a twierdza oddaną została uroczyście gwardyi narodowey. Oczekują na załogę jednego półku gwardyi. Miasto czyni przygotowania na jego przyjęcie.

Podług *Monitora*, N. Cesarz Rossyyski życzył mieć modele ubiorow i oręża każdego gatunku broni woyska francuzkiego.

Niektóre gazety nasze zawierają punkta oskarżenia przeciw wplątanym nanowo do sprawy *Fualdesa* osobom: *Constans, Bessiere, Veynac* i *Yence*.

Xiążę *Gloucester*, przybył dnia 18 do *Strasburga*, oglądał d. 19 i 20 tuteyszą załogę i znaydujące się tu osobliwości, a d. 21 udał się do *Stuttgardu*.

Paryż, dnia 25 listopada. Oczekują tu na jutro Xięcia *Wellingtona*, a wkrótce potém i Lorda *Castleragh*.

Papiery publiczne nie podnoszą się wyżey nad 69 fr.

Dnia 23 otrzymał prywatną audyencyą u Króla cesarsko-rossyyski poseł P. *Pozzo di Borgo*, a dnia 24 królewsko-pruski poseł Hrabia *Golz*, razem z jenerałem Hrabią *Zieten*.

Twierdzą, że Xiążę *Orleanu* kazał oświadczyć powinszowanie swoje margrabiemu *Lafayette* z powodu wybrania jego na deputowanego.

Listy z *Paryża* donoszą, że z początkiem przyszłego roku, gazety bez cenzury wychodzić będą. W radzie stanu roztrząsane będzie wkrótce nader jasne prawo względem wolności druku, a wydawcy mają dadź za siebie w kaucyi 72,000 fr., od których po 5 od sta pobierać będą, od czego mogące zachodzić kary pieniężne odciągane będą.

Między *Talmą* a dyrektorami teatru francuzkiego przyszło do żwawey kłótni. Pierwszy chce się oddalić; dyrektorowie zaś żądają od niego 100,000 fr. wynagrodzenia. Sąd rozstrzygnie tę sprawę.

Twierdze nasze pograniczne wszystkie prawie są już osadzone woyskiem narodowém.

Wydał Król urządzenie, iż obrady Izb mają bydź zagajone d. 10 grudnia.

A n g l i a.

(*z korr. hamb.*) *Londyn, dnia 24 listopada.* Przeszłey soboty wschodnio-indyyski okręt, *Mary*, z *Calcutta* zawinął do *Portsmouth*. Odwiedził on d. 16 października (17 dni po wyyściu szalupy *Musquito*) wyspę *ś. Heleny* i znalazł tam wszystko w spokoyności. Stan zdrowia *Bonapartego* polepszał się.

Mówiono temi dniami, że naykosztownieysze kleynoty królewskie zginęły, mianowicie dyament, *Georg* zwany, dyamenty rękojeści od szpady i inne kosztowne kamienie. Znaydowały się one w pałacu *Windsor*, gdzie ich dotąd napróżno szukano. Rozumiano, że je Król dawniey sam w bezpieczném mieyscu jakiém, którego dotąd nie odkryto, zachował. Teraz słychać, że zmarła Królowa kazała Xiężniczce *Auguście* złożyć u nadwornych jubilerow *Rundell* i *Bridge* skrzynkę, którą Królowa sama napełniła i zamknęła. Skrzynka ta złożoną została teraz Xiążęciu Rejentowi przez pomienionych jubilerow, i nieprędzey aż po pochowaniu Królowey otworzoną zostanie. Jeśliby się dyamenty Króla w skrzynce tey nie znaydowały, spodziewają się przynaymniey, że w niey będzie wiadomość, gdzie są schowane.

Zamknięta trumna ze zwłokami Królowey stać będzie przez kilka dni publicznie w pałacu *Kew*.

Zmarła Królowa zostawiła, jak teraz wiadomo, testament, który już w roku 1817 był ułożony. Wiele poźnieyszych dodatkow jest przy nim załączonych, i jeszcze dwoma miesiącami przed śmiercią zaymowała się Królowa przeyrzeniem tego testamentu.

Ze śmierć Królowey nie robi tak wielkiego wrażenia, jak uczyniła śmierć Xiężny *Karoliny*, jest, jak gazety tuteysze przywodzą, rzeczą bardzo naturalną: gdyż śmierć Królowey oddawna już przewidzianą była, a śmierć Xiężny tak niespodziana i z tak smutnemi okolicznościami połączona.

Gazety oppozycyyne rozszerzyły pogłoskę o rezygnacyi Lorda *Liverpool* i Lorda Kanclerza angielskiego z dodatkiem, że Lord *Grenville* zaymie mieysce pierwszego ministra.

Podług wiadomości z *Calcutta* pod 7 maja, ciągle tam wiele ludzi ginęło od jakieyś zaraźliwey choroby. Upały były tam tak wielkie, że wiele ludzi trupem na ulicy padało. W *Calcutta* uskarżano się także na wielki niedostatek pieniędzy.

Okręty wyprawy naszey do bieguna północnego, *Izabella* i *Alexander* przybyły do *Deptford*. Eskwimeyczyk, którego kapitan *Ross* z sobą woził, powrócił znowu, i znalazł w dalekiey północy wielu dawnieyszych swoich znajomych, z któremi się serdecznie witał.

W przedostatnim roku zatrudniała żegluga angielska 25,801 statkow, a w roku przeszłym 25,346 okrętow i około 180,000 marynarzów.

Stan powietrza jest u nas ciągle tak łagodny, że w niektórych ogrodach po drugi raz młode strączki grochu zbierają, a mieyscami powtórne grona winne widzieć można.

(*z gaz. berl.*) Wymieniają teraz *O'Meara*, przez którego ręce korrespondencya z *Bonapartym* odbywać się miała.

Gazeta *Sun* wyraża, że przy jenerale *Gourgaud* znaleziono nader ważne papiery, a w tych imiona osob, które do śpisku na wyspie *ś. Heleny* są wplątane, oraz całą osnowę tego śpisku i środki, za pomocą których *Bonapartego* uwolnić chciano.

Gazeta *Courier* do wiadomości swoich z wyspy ś. *Heleny* dodaje jeszcze: że wielu kupców na wyspie ś. *Heleny*, którym się uciążliwy z powodu bytności *Bonapartego* stan tey wyspy uprzykrzył, jest zaplątanych do śpisku na jego oswobodzenie. Wreszcie, że ministrowie, zaraz po odebraniu depeszow od *Sir H. Lowe*, wysłali gońca do Lorda *Castlereagh* do *Akwisgranu*.

Gazeta *Morning Chronicle* mniema, iż gazeta *Courier* dla tego tylko rozsiała wiadomość o śpisku na uwolnienie *Bonapartego*, że postępowanie gubernatora z więźniem mocne uczyniło wrażenie, które obawą ucieczki osłabić chciano. Nie *Bonaparte*, ale *Sir H. Lowe* powróciéby powinien.

Anglik, P. *Way*, który ma pobożny zamiar nawracania żydów, i w tym celu od miasta do miasta, od kraju do kraju jeździ, był także i w *Akwisgranie*. Kazał tam wydrukować jedno pismo, które rozdawał, i w którém radzi, ażeby żydów, niechcących się nawrócić, wysłać do Palestyny, ażeby tam sobie i Turkom zostawieni, mogli dla siebie utworzyć kray żydowski.

Wolno Drukować. Ignacy Beszka Komit. Cenz. Czł. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi pism peryodycznych

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 98.

Wilno dnia 6 Grudnia 1818 roku.

z Krasławia nad Dźwiną (artykuł nadesłany.)

W mieście tuteyszém, dnia 15 października, w rocznicę zgonu nieodżałowanego Tadeusza *Kościuszki*, powiaty Düneburski, Rzezycki i Lucyński, składające niegdyś Xięztwo Inflant Polskich, odbyły wspaniały pogrzebowy obchod za duszę tego wiekopomnego Męża, w Kościele JXX. Missyonarzy, w przytomności JO. Xiążęcia *Ypsylantego* Jenerała brygady, wielu officerów huzarskiego grodzieńskiego pułku tu konsystującego, i licznie zgromadzonego Obywatelstwa. — Dzień ten był poświęcony modłom do Pana Zastępów — od godziny 6tey zrana, zaczęło się nabożeństwo — Cztéry mszy śpiewane, przeplatane wigiliami, nokturnami, ettra, zajęły czasu do godziny 12tey, o którey zaczęła się odprawiać summa, celebrowana przez JX. *Lawdańskiego*, przy pięknie exekwowaney muzyce półkowey — Po mszy, miał stosowne rozczulające kazanie JX. *Zarzycki* Missyonarz — Po którém, śpiewany był wokalnie przez Damy hymn napisany przez JW. Marszałka Rzerzyckiego *Łuynickiego* na nutę starą narodową *Do Ciebie Panie*. Następnie, cywilną mowę powiedział dziedzic tuteyszego miasta, JW. Adam Hrabia *Plater*, wystawując pokrótce życie *Kościuszki*, oraz dziękując Nayjaśnieyszemu MONARSZE, za dozwolone dobrodzieystwo w publiczném opłakaniu drogich nam osób — Naostatek, śpiewy duchowne i ostatnie pożegnanie, powiedziane przez W. Regenta *Gornickiego*, ukończyły takowy obchod o godzinie drugiey po południu — Przyznać należy, iż ozdoba Katafalu wiele dodawała wspaniałości temu obchodowi — Na gradusach bowiem wyniosłych do łokci trzech, a zakończonych po rogach przez cztéry pilastry, malowanych kolorem kamienia dzikiego, wznosił się piękny grobowiec w formie starożytnych Rzymskich z ciosanego niby kamienia; w nogach i po obydwu bokach onego płaskorzeźby gipsowe na dnie błękitnym wystawiały mieysca, któremi się wsławił Bohatyr, przybrane w laury i stosowne do tego trofea — W głowach podobnież, portret gipsowy *Kościuszki* w promieniach, które zamykała wieczność. z napisem u spodu „*Semper Honor, Nomenque tuum, Laudesque manebunt*" — Po bokach tego płaskorzeźbu pęki Liktorskie — Na pokryciu grobowém laur, i pochodnia gasnąca, pod którą niżey na postumencie rok i dzień zgonu Jego — Na wierzchu monumentu paliła się ofiara w urnie alabastrowey — Z każdego kamiennego pilastru wychodziło drzewo cyprysowe, ozdobione w koło trofeami z broni, tarcz, chorągwi i proporcow — Z frontu, spod katafalu podobnież osłaniały trofea z armat, kul, kotłow, bębnow, pik i chorągwi, wśrod których wznosiły się rycerza zbroja, pałasz i buława. — Gorliwość zaś JXX. Missyonarzy, w ubraniu żałobném kościoła. w kiry ozdobione w festony i herby wyzłacane, oraz piękne oświecenie gzymsow, do tym wystawnieyszey jeszcze okazałości tego smutnego obchodu przyczyniła się.

Tu się przyłącza i Hymn wyżey wspomiony (art. nadesłany.)

Stwórco wszech istot, który władniesz światem,
Lud Twóy korząc się przed Twym Majestatem,
Swiętych ołtarzy oblega podnoże,
Potężny Boże!
Sługa Twóy wierny, syn oyczyzny prawy,
Spełnił Twe Bozkie przedwieczne ustawy,
I kray swóy w ciężkiey rzucając żałobie,
Legł w oyców grobie.
Walcząc z zapałem za braci swobody
Nie dbał Kościuszko o ziemskie nagrody,
W Tobie! którego tron się nie zachwieje,
Złożył nadzieje.
Tyś Sam rzekł Panie, aby się nie trwożył
Ten, który w Tobie ufność swą położył,
Ze sprawiedliwy w cieniu twey opieki
Przeżyje wieki.
Dopuść nam zatém, u stop Twego Tronu,
Siąść z wybranemi górnego Syonu,
Niechay się uyrzym szczęśliwym, bezpiecznym
W pokoju wiecznym.
Nam day zachować naddziadów puścizny,
Ich wiarę, cnotę, i miłość oyczyzny.
By wdzięczne Tobie setne pokolenia
Nóciły pienia.

z Tulczyna dnia 27 października.

Drugi to już smutny obchod widzieliśmy w nowym kościele tuteyszym; oba sciągnęły ludność miasta i przyległych okolic, oba napełniały nas tkliwemi, lecz odmiennemi uczuciami.

Gmach wspaniały nader pięknie kopułę z wyborną prostotą, architektury greckiey, w sobie połączający przez ś. p. *Stanisława Szczęsnego Potockiego*, niegdy Wojewody Ruskiego i Generała artyleryi Pol. dziedzica tey ziemi, ku chwale Bożey wzniesiony, w przeszłym dopiero roku kosztem i staraniem sukcessorów dokonany i nayuroczyściey poświęcony został. Szanowne obrzędy Biskupa z licznem duchowieństwem. Obecność i parada Głównego sztabu armii Generała *Beningsena*, przytomność liczney familii, mnóztwo ludu, pyszny przybor kościoła w złociste bronzy, bławaty; a nadewszystko upragnione otwarcie tey jedyney świątyni, były pobożnemu ludowi miłym, i wesoło rozczulającym widokiem.

Dziś w podobney okazałości i wystawie żałobny obrząd smutku a strata zacnego męża, powszechnego nabawiła żalu. *Piotr Hrabia Potocki*, syn Wojewody wołyńskiego, z *Ogińskiey* urodzony, nayprzód *Klemensa Branickiego* Kasztelana krakowskiego i wielkiego Hetmana adjutant, poźniey w przekonaniu bronienia wolności narodowey waleczny konfederat barski, i po odniesionych pod Krakowem ranach, cztero-letni jeniec, potém na seymy kilko-krotny i gorliwy Poseł, Kasztelan lubelski, Kawaler orderów orła białego, i S. Stanisława, nakoniec prywatny a zawsze prawy obywatel, w domowym zaciszu, na łonie dostoyney familii swojey i przyjaźni, pełniący wszystkie cnoty jakie człowieka zaszczycać mogą, 77 lat życia swego chrześcijańskim zakończył zgonem. Dnia 24 października, świetne wyprowadzenie ciała, nazajutrz żałobne odprawiło się nabożeństwo w obecności familii, i naczelnika 2 armii Generała od kawaleryi JW. Graffa *Wittengsteyna*, oraz całego sztabu głównego woyska, przyjacioł, i licznie zgromadzoney publiczności, wymowne głosy JXX. Dominikanów oddały cześć cnotóm zeszłego, a wyliczając przymioty jego, zasługi, poświęcenie się oyczyznie i religii, wystawiły w zmarłym wzór uwielbienia, i godny naśladowania przykład żyjącym. Po skończeniu modłów kapłańskich, połączonych z modlitwami, i smutkiem familii, zaprowadzono ciało do grobu, gdzie spoczywają zwłoki pobożnego fundatora. — Przed wniesieniem jeden z zakonnych mówców, po raz ostatni żegnając w Bogu zeszłego *Piotra Potockiego*, wzywał zająć mieysce, obok tego, z którym pokrewieństwo, zdania, i przyjaźń łączyły za życia. Wspominając imie, i wskrzeszając pamięć przed kilkonastą laty zmarłego, odświeżył żal po tym znakomitym mężu, którego osobiste cnoty, niedość powszechnie są rodakom znane, żeby od nich powszechnie były cenione a czyny polityczne niedość bezstronnie od niektórych roztrząśnione, żeby się chwalebnieyszemi pokazały. Nakoniec zwracając mowę do potomków *Stanisława Szczęsnego Potockiego*, zalecając im niezrażoną miłość narodowości, pochwalając piękne życie młodego *Włodzimierza*, niedawno z chwałą w usłudze oyczyzny zeszłego, skończył pożegnaniem dostoyne zgromadzenie, a szczególniey przytomnych JW. Hrabiego *Jana Sweykowskiego* Wojewodzica podolskiego i JW. Hrabiego *Jarosława Potockiego* Jenerał Majora i różnych orderow Kawalera, tak w swoim, jako i braci swych nieobecnych imieniem, którzy do wspaniałości obrzędu i pomnożenia modlitw przyczynili się.

Ogłoszenia.

1. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski na usatysfakcyonowanie kredytorów JW. Piotra Zienkowicza Chorążego Pttu Oszm. Remissą Sądu Głównego Litewsko-Wileń. 2go Departamentu naznaczony, dekret swóy oczewisty w dniu 10 xbra 1818 promulgować będzie, aby strony interessowane mogły wiedzieć przez ninieyszą trzykrotną awizacyą zawiadamiają się. Dat 1818 mca xbra 4 dnia. w Równympolu.

Jerzy Jeleński Prez. Exdywiz.
Antoni Kociełł Sędzia Ziem. Pttu Zawil. Exdywiz.
Stanisław Drzewicki Exdywiz.

1 w Sądzie Ziem. Pttu Wileń. w roku teraznieyszym 1818 9bra 5 dnia w sprawie sukcessorow zeszłych ztego świata Jerzego i Ewy z Zalewskich Zukowskich Rotm. Pińskich z kredytorami, stanął dekret oczywisty, rozwiązanie między stronami sporow zaymujący, od jakowego wyroku, niżey podpisany jako przydany adwokat od WW. Zukowskich do Sądu Głw. Lit. Wileń. Departamentu 2go w terminie założyłem apellacyą, i tey sąd nie dopuścił,

aże poparcie takowey apellacyi od woli samych aktorow zawisa, z któremi skommunikować się znayduję trudność; i gdy przenieść się mającey sprawie do Sądu Głw. assystować nie jestem obowiązany, zatym wzywam WWch sukcessorow zeszłych Żukowskich, aby wedle swojey determinacyi poparciem apellacyi, wyniesieniem pozwow do Sądu Głów. sami zając się raczyli, gdyż termin szescioniedzielny upływa dnia 16 teraznieyszego mca xbra.

Jan Sakowicz Regent Graniczny Pttu Wileń. i Adw. Sub. Wileń.

Ogłoszenia po raz drugi i trzeci.

2. *Troskliwa matka o syna swego Józefa* Kościuszki, *który był oddany do szkoł akademii Wileńskiey; późniey, tojest: w roku 1795, w czasie pierwszey rewolucyi niewiadomo gdzie się podział, pomimo wszelkiey troskliwości macierzyńskiey wywiadywania się o życiu lub smierci syna swego, żadney niemogła powziąć wiadomości; przeto każdego ze łzami uprasza, ktoby mógł powziąć jakąkolwiek wiadomość o życiu lub śmierci pomienionego Józefa* Kościuszki, *donieść do szpitalu Dzieciątka Jezus na Subocz ulicy, w Wilnie.*

---

2. *Podpułkownik W. R. kawaler Ignacy Willamowicz podaje do wiadomości, iż ten mając w Powiecie Wilkomierskim w m. Oniksztach wszelkie naczynia i miedź służącą browarom piwnemu i gorzałczanemu do użycia zupełnie zdatną, jakową życzy wyprzedać. Więc ktoby żądał takową kupić, może się dowiedzieć o cenie na mieyscu u tegoż w dworze Oniksztyńskim, miedź takowa może bydź przedawana ogólnie lub na wagę, albo i sztukami.*

---

2. Niżey Podpisany, ma honor zawiadomić Publiczność: iż W. Wincenty Kublicki Piotuch były Podsędek Ziemski Pttu. Czausowskiego, majętność swą dziedziczną rownie też i zastawną, od brata swojego schedę, podał do possesyi mojey zastawney terminem szesciąletnim, za summę prawie wartość onego majątku przewyższającą; przeto ażeby dalsze długi przez tegoż dziedzica na oną majętność zaciąganemi bydź niemogły, przez ninieysze zawiadomienie ostrzegam.

Mohilewskiey Gubernii Czerekowskiego Powiatu Obywatel, Guberski Sekretarz, Julian Krzysiewicz.

UKAZ JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rossyą.
Z Rządzącego Senatu
Podaje się do powszechney wiadomości.

3. *Rządzący Senat po wysłuchaniu wypisu z żurnału Komitetu JWW. Ministrów, w dniu 19 oktobra teraźnieyszego roku nastałego, w którym wyrażono:*

Ministeryum Finansów dokładając usilnego starania, względem akuratney wypłaty podatków, ciągle kommunikowało się z gubernialnemi zwierzchnictwami, potrzebując nieustannie ich pomocy do uzyskania remanentów z lat poprzednich, i w niedopuszczeniu narastania nowych zaległości — Lecz mimo te wszystkie nalegania ponawiane Ukazami Rządzącego Senatu i zaleceniami Policyynego Ministeryum, pobłażania czyli nieczynność w niektórych Guberniach władz mieyscowych doprowadza umnożenie remanentów do niezwyczayney ilości, tak, iż te zaległości w całym Imperyum dochodzą do 96,000,000 rubli a w niektórych Guberniach nietylko równają się całoroczney Importancyi, ale i przewyższają oną — Takowy stan remanentow wtenczas, kiedy Manifestem 1814 roku zniesiono onych więcey 30,000,000 rubli; kiedy tym Guberniom, które ucierpiały w roku 1812, dano pieniężne wspomożenie, i po upłynieniu lat sześciu, same nawet ślady zniszczenia zagładzone bydź powinny, oraz kiedy w ogólności osobiste podatki tak są umiarkowane, że ledwo rownają się opłacie za robotę od 2 do 5 dni; jasno dowodzi osłabienie i niedbalstwo tych władz, którym uzyskiwanie remanentow poruczono; zwracając zaś uwagę, na tok większey części dzieł, w objekcie uzyskiwania remanentow w różnych Guberniach; okazuje się, że przewłóka czyli niepospiech w takowym uzyskiwaniu, pochodzi nie z niedostatku praw, i gruntownych prawideł, na ten przedmiot wydanych, lecz z osłabienia i zaniechania mieyscowych zwierzchnictw, gdyż na osnowie tychże samych praw w Guberniach, gdzie Gubernatorowie dokładają starania o wypełnieniu swoich obowiązkow, pobor remanentow z pospiechem się exekwuje — Z jakowych powodów Komitet JWW. Ministrów, postrzegając konieczność przedsięwziąść srogie prawne środki, do uzyskania narosłych w Imperyum remanentów, postanowił wyjaśnione, w przedstawieniu Ministerium Finansow rozporządzenie, potwierdzić i przyprowadzić do exekucyi na osnowie następney — Nayprzód: przy oddaniu Obywatelskich majątkow w opiekę na mocy Manifestu 16 maja 1811 roku wraz i remanent uzyskiwać należy, wedle Ukazu 1769 roku maja 19 dnia przez wyprzedaż zboża i innych produktow, jeżeli te Wsie czyli majątki są krestencyjne, nie zmnieyszając przytym dawnieyszey intraty — Powtóre: *jeżeli po wyprzedaniu tych produktow nie wybierze się cała summa, na zaspokojenie Skarbowego remanentu, wówczas z udaleniem samego dziedzica z majątku, przyymować ony pod zarządzenie Opieki do uzyskania remanentu, poruczając tę opiekę somsiadującey pewney i odpowiedney Szlachcie, z obioru czyli przeznaczenia Marszałkow pod własną ich odpowiedzialnością wtem, że wybierające się przez opiekuna intrat całkowicie do exakcyów odsyłanemi będą —* Potrzecie: *w osadach czyli majątkach Skarbowych postępując wedle istotney mocy Manifestu 1811 roku, srogo zabronić Assessorom lub Sprawnikom przyymować do siebie remanentowe pieniądze, a zalecać na fundamencie 21 punktu odsyłać one do Ekxakcyow przy komunikacyach przez wybornych (Wóytow) —* Poczwarte: *przedpisać Gubernatorom, iżby oni ustawiczne mieli baczenie na działania w przedmiocie uzyskiwania remanentow Ziemskiey i Mieyskiey Policyi, i niedopuszczali do takich jawnych nadużyciów, jakie w niektórych Gubermach postrzeżonemi zostały, gdzie mnóstwo majątkow oddaje się w opiekę za remanent od 1. rubla do 10. 20, i tym podobne małe zaległoście, za nieuzyskanie tak mało znaczących remanentow, Członkowie niższych Ziemskich Sądow i Mieyskich Policyi, niezwłocznie mają bydź oddaleni od mieysc i oddawani pod Sąd, za niedbalstwo w obowiązkach —* Popiąte: *w zachodnich i Ostzeyskich Guberniach, w uzyskiwaniu z Starosciańskich, lub będących w dzierżawie Skarbowych majątków, kwarty i arendy postępować, wedle konstytucyi 1775 roku, piszącey w punktach 5 i 6. o dobrach Starościńskich, oraz Ukazu 1806 roku julii 17 dnia — Temi zaś ustawami zaleca się: 1szą w zachodnich Guberniach, za nieopłatę w pierwszey racie czyli terminie całey należney summy, uzyskiwać oną przez Wóyskową exekucyą, a po drugiey racie, odbierać majątek i wakującym ogłaszać; 2gą w Ostzeyskich Guberniach za nieopłatę w przeznaczonym terminie arendy unikszczemniać kontrakt i possesora pozbawiać dzierżawy, z uzyskaniem za każdy miesiąc nieopłacenia po jednym procencie — O majątkach zaś naymiłościwiey oddanych w dzierżenie urzędnikom, w Ukazie 1807 roku xbra 24 dnia postanowiono, za niewypełnienie warunkow, wedle których oni są obowiązani zarządzać oddanemi im majątkami, niezwłócznie odbierać one do Skarbu i do upłynienia terminu wydawać im wybierające się z onych dochody, w skutek czego zelecić Izbom Skarbowym, iżby, na fundamencie wyżey zacytowanych Praw objawili nie akuratnym w opłacie Skarbowey należności, a) iżby oni wnieśli niezawodnie do Skarbu liczące się na nich remanenta w zupełności do 1go januaryi 1819 roku, b) iżby ci z nich, którzy mają dzieła za podanémi prośbami o przyczynieniu im w roku 1812 zniszczenia i o zmnieyszeniu arendowney opłaty, koniecznie do tegoż terminu zabezpieczyli liczący się na nich remanent do rozwiązania ich prośb, c) jeżeli pierwsi nie zaspokoją remanentu, a ostatni onego niezabezpieczą (rozumie się przez ewikcyą) do naznaczonego terminu, to w januaryi miesiącu 1819 roku opublikować, dzierżące się przez nich Skarbowe majątki do oddania przez publiczną licytacyą od daty ekonomicznego terminu tegoż 1819 roku —* Poszóste: *remanenta liczące się na Kupcach, i dopuszczone pobłażaniem Mieyskich Dum, Ratuszów i Magistratów mają bydź uzyskane z naywiększą srogością, i na fundamencie 6 punktu manifestu 1811 roku maja 16 dnia, zostawują się one na odpowiedzi rzeczonych Mieyskich Juryzdykcyi, a przeto przedpisać Cywilnym Gubernatorom, jeżeli te remanenta do 1go januaryi 1819 roku niebędą całkowicie zaspokojone, to pozostałą po tém terminie zaległość, niepodchodzącą pod kassatę czyli dar, uzyskać z Członków mieyskich dum, Ratuszów i Magistritów, w innych w zapuszczeniu tychże remanentów, nadal zaś wznowić skutki 52go i 98go punktow Mieyskiey Ustawy; i jeżeli, w postanowionym do objawienia kapitałow terminie od 1go decembra do 1go januaryi, kto z kupcow nie poda o kapitale swoim objawienia, i należnych procentowych pieniędzy nieopłaci, takiego w januaryi miesiąca z Gildy wykasować i zapisać w Miszczaństwo z opublikowaniem w Gazecie obu stolic, i zabronieniem prowadzić handel samemu tylko kupiectwu należny.* Posiódme: *jeżeli, mimo to wszystko, dostrzeżonym zostanie, że mieyscowe Zwierzchnictwa przez swoją w obowiązkach nieczułość dopuszczą umnożenia się remanentów, w takim razie po zniesieniu się Ministeryum Finansow, z Ministeryum Policyi, na mocy 32go punktu ogólnego o Ministeryach postanowienia wysyłać do gubernii umyślnych posiadających ufność Urzędników, jako Inspektorow, z odpowiednią na to władzą i z ograniczeniem obrębow ich działań przez szczególną Instrukcyą — Rozkazali takowe postanowienie Komitetu JWW. Ministrow, dla wiadomości i należytego wypełnienia, opublikować — Oryginał za podpisem Rządzącego Senatu drukowany w S. Peterzburgu przy Senacie 9bra 7 dnia 1818 roku*

(L. S.)

Wiernie przełożono na polski język, świadczę Sekretarz Wileńskiego Gubernialnego Rządu Kazimiérz Nowicki.

3. Sąd Exdywizorski na skutek dekretu remissyynego Sądu Głównego 2go departamentu Gubernii Litewsko-Grodzieńskiey w roku teraźnieyszym na dniu 23 oktobra zapadłego w komplecie z osob niżey podpisanych złożony, do majętności Pawy w Powiecie Wołkowyskim sytuowaney, w celu zaskutecznienia prawideł przez Sąd Główny dwoma remissyynemi dekretami przepisanych, a tym samym dla usatysfakcyonowania kredytorow i pretensorow zeszłego Wincentego Butkiewicza przybyły, zawiadamia wszystkie interesowane osoby, iż przez rezolucyą akcesoryyną datty 19 9bra teraźnieyszego 1818 roku zaszłą, uznał komportacyą wszystkich dokumentow do tego konkursu posługiwać mogących do kancellaryi Ziem. Wołkow. w przeciągu czterotygodniowego czasu od datty zayścia wyż pomienioney akcessoryyney rezolucyi z dwuniedzielną persystencyą oney na wszystkich stronach pod winami sprzeciwieństwa i zjazd swoy ostateczny na dzień 16 januaryi 1819 roku udeterminował — W którym czasie, że ku oczewistemu rezpoznaniu dzieła przystąpi, i pretensye nieprzychodzących do exdywizyi wedle prawideł dekretu remissyynego Sądu Głó. Granicz. ammissyi i wiecznemu upadkowi podda, wszystkie do tegoż dzieła wpływać mogące i interessowane osoby ostrzega. Datt w Pawujach 1818 r. 9bra 19 d.

Stan. Kołupayło Exdywizor Prezydujący.
Stanisław Hubarewicz Exdywizor.
Mikołay Ołdakowski Exdywizor.
Józef Rakowski Regent.

---

3. Roku 1818 mca 9bra 25 dnia. Po zeszłym z tego świata WJPanu Stanisławie Eydziatowiczu Pułkowniku woysk Poll., pozostał szczupły sprzęt w Starostwie Gudokiemskiem w Pcie Trockim położonym. Przeto ja niżey podpisany jako będąc exekutorem testamentu w roku 1818 apryla 9 dnia również uczyniłem, jako i dopiero awizacyą, jeżeli znayduje się jaka familia, aby dla odebrania takowego spadku do Gudokiemia przybywała, lecz gdy to nie nastąpiło, zmuszony zostałem w roku 1818 weyść z prośbą do Sądu Ziem. Pttu Trockiego Dworzańsko opieką reprezentującego, raz dnia 16 julii, drugi raz 12 9bra, żądając iżby tenże Sąd przeznaczył wzmienionego sprzętu publiczną licytacyą, natenczas Sąd Ziem. Trocki przez rezolucyą swoją na dniu 16 9bra 1818 roku ogłoszoną, zadeterminował sprzedaż publiczną w dniu 22 Januar. 1819 roku, czując się bydź w obowiązku jeszcze raz uczynić awizacyą przez ninieysze pismo po raz ostatni krewnych zeszłego Półkownika Eydziatowicza ostrzegam, a mających chęć nabycia pomienionego sprzętu zawiadamiam, iż publiczna wyprzedaż ruchomości nieodmiennie 22 januaryi w mieście Trokach ulatwioną będzie. Dat jako wyżey.

Sylwester Szteyn Exekutor czynionego Testamentu.

---

3 Wedle Ukazu JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego całą Rossyą etc. etc. etc.

UUrney Johannie Tyllowey oraz jey potomstwu z dokładem opieki, pozew przed Sąd Magistratu Wileńskiego prawem gościnnym sądzić się mający, z cytacyi UUrr. Kajetana Radcy departamentu Płockiego i Stanisława Kanonika Pułtuskiego Łunieskich mieszkańców Królestwa Polskiego którzy obżał. pozywają, mieniąc się i referując do dowodów u Sądu złożyć się mających, w szczególności zaś oto: iż co żałcy zeszłych Józefa i Jana De Tyllych rodzeni siostrzanowie i celem uzyskania pozostałey po nich sukcessyi przez Magistrat Wileński zamieszczonym do Gazet Kuryera Litew. i Korrespondenta Warszawskiego ogłoszeniami wezwani, gdy przedsiębrali miary i stosownie do nich w oznaczonym czasie dla odebrania teyże sukcessyi w magistracie Wileńskim zajawili się, znaleźli w nim podaną przez obżał. WWMość pod dniem 30 maja bieżącego 1818 r. w rzeczy teyże sukcessyi prozbę. Celem przeto udowodnienia omylnym obżał. WWMość stosunku jako równie w obiekcie wyprobowania, że cała po zeszłych De Tyllach sukcessya na żałcych jako nayblizszych krewnych ze skutkow prawa Ar. 17 z rozdz. 3 spadać powinny i oni ją tylko odzierżyć są władni pozywają i proszą przyjęcia i zatwierdzenia dowodow ze strony żałcych składających się, a mocą onych przyznania całey sukcessyi po zeszłych De Tyllych pozostałey dla żałł. i oney im wydania, nakazania komportacyi na obżałney Tyllowey wszelkich dowodow, za jakiemi przedsiębierze probować spadku na siebie po De Tyllych sukcessyi, poczem skasowania wszelkich obżałł. stosunkow o przedsięwzięcie środkow aby pozostałość po zeszłych De Tyllych do oczewistey rozprawy nieuległy jakowey stracie lub szkodzie o zdecydowaniu tego wszystkiego co czasu sprawy dowiedzionym i proszonym będzie o expens prawny. S. Z. M.

Roku 1818 miesiąca 9bra 25 dnia Woźny niżey wyrażony świadczę iż tego pozwu kopia zgodna z autentykiem z cytacyi Urodzonych Kajetana Radcy Departamentu Płockiego i Stanisława Kanonika Pułtuskiego Łunieskich mieszkańców Królestwa Polskiego, urodzoney Johannie Tyllowey oraz jey potomstwu z dokładem opieki jako nie mającey w tey gubernii osiadłości do drzwi Sądowych magistratu wileńskiego przybitem.

Augustyn Jackowski W. P. Wileń.

Roku 1818 mca 9bra 25 dnia przed aktami miasta guberskiego Wilna, stanąwszy osobiście woźny Pttu Wileńskiego Augustyn Jackowski, ninieyszy kwit urzędownie zeznał, o czem i że jest waktach grodz. Swiadczę Jgnacy Misiewicz M. W. Reg.

---

3 Excerpt oświadczenia z Protokułu potocznego Ziem. Pttu Wileń. w dacie poniżey zapisanego et eorundem pod pieczęcią urzędową Ziem. tegoż Pttu jest wydan.

Roku tysiąc ośmset ośmnastego miesiąca oktobra dwudziestego dziewiątego dnia, przed aktami Ziem. Pttu Wileń. stawając osobiście JP. Wincenty Rewkowski oświadczenie poniższe wpisać do protokułu podał następnie pisane. Oświadczenie imieniem W. JX. Teodora Wirszyły Prałata Katedry Zmudzkiey czyni się z następnego powodu: chociaż dekretem dyllacyinym Ziem. Pttu Wileńskiego między Sowietnikiem Daniłowiczem i dalszemi kredytorami nieletniego Giedgowda w roku jeszcze tysiąc ośmset siedmnastym septembra dwudziestego siódmego d. zapadłym, na oświadczającym decydowana została komportacya papierow do Kancellaryi Ziem. Wileń. in spatio sześciu niedziel, jednak oświadczający (jak objaśniał na dekrecie Sądowi) z powodu powierzenia tychże papierow zeszłemu w uniwersytecie Wileń. professorowi Mickiewiczowi naowczas plenipotentowi kapituły Zmudzkiey dla zaszłey onego śmierci, niemogąc zpodopieczętowania wydybyć i komportacyi uzupełnić w terminie, zapisał oświadczenie, że za uzyskaniem z uniwersytetu, one zkomportuje, wszakże pomimo rekwirowanie prywatne o wydanie papierow i pomimo podaną prośbę do Sądu Ziem. Wileń. o odniesienie się do uniwersytetu Wileń. w celu odzyskania papierow, gdy rezolucyi nieotrzymał, oświadczający był znaglonym czekać przybycia sukcessorow Xiędza Mickiewicza którzyby po odpieczętowaniu składu po zeszłym Mickiewiczu professorze pozostałego, papiery wyextradowali, którzy w dość póżnym czasie przybywszy, w bibliotece zeszłego Mickiewicza professora i papiery kapitule Zmudzkiey służące wynalazłszy, zaledwie in octobri oświadczającemu powrócili. Czyniąc zatym satysfakcyą dekretowi Ziem. Pttu Wileń. wyż datą przeznaczonemu, wedle rejestru papiery komportując i onym persystencyą trzymiesięczną zamierzając, wolne przezieranie w każdym czasie stronom interessowanym zachowując, dla wiadomości dostateczniejszey o spełnieniu skutkow dekretu w zakomportowaniu papierow niniejsze zanosi się oświadczenie. U tego oświadczenia podpis w protokule następny, w imieniu aktora podpisuję, Wincenty Rewkowski.

Zgodziłem z Protokułem Jan Zienkowicz Ziem. Wileń. Regent.

---

3. Chcąc posięgnąć po kim majątek prawem naturalnego spadku, trzeba dowodami prawnemi okazać stopień nayblizszego pokrewieństwa. Władysław Niemira zmarły bezpotomnie, istotnie pochodzący z familii niżey podpisanego i nayblizszy z krwi, zostawił po sobie znaczny majątek, a mianowicie schedę Sądem Exdywizorskim majątku JW. Rzewuskiego za 1543 czer. zł., 7 zł. i gr 23 wydzieloną — W jakowey sukcessyi już z różnych uwiadomień i w gazecie umieszczonych, nabiera niżey podpisany przekonania, iż imiennicy Niemirowie, a nawet niekrewni zmarłego Władysława Niemiry do osiągnienia sukcessyi napierają się, ma sobie za obowiązek ostrzedz publiczność, że ta cała sukcessya nie do kogo innego jedno do familii Niemirow dziś jeszcze w majątku Trylesiu w Mińskiey Gubernii w Powiecie Mińskim leżącym mieszkającey należy — O co w czasie swoim niżey podpisany, uwolniwszy się od obowiązkow urzędowania, uczyni pra-

wny dopominek, aby zaś o tém publiczność zawiadomioną była, przez ninieysze oświadczenie wszystkie interesowane osoby zawiadamia.

Dominik Niemira Assesor Sądu Niż. Ziem. Pttu Miń.

---

1. W zamiarze przyśpieszenia generalnych i ostatecznych rachunkow, jakoteż na cel zdania sprawy z obowiązkow Plenipotenta, wzywam W. Gaspra Iwaszkiewica Kapitana b. woysk Pols., iżby na dzień drugi januaryi następnego 1819 roku nieodmawiał przybycia swojego do Radziwilmontów, jako mieysca rezydencyi mojey i składu papierow in archivo znaydujących się — Niewątpię: że W. Iwaszkiewic będzie się widział obowiązanym przystąpić skutecznie do usprawiedliwienia się z kilkoletnich czynnościow i działań, które jakiemi realnie bydź się okażą, a ztąd do jakiego stopnia uniewinnić W. Iwaszkiewica potrafią; w takiem zupełnie wyobrażeniu (jeśli będzie żądał) przed sąd bezstronney opinii przedstawić nieomieszkam — Lecz jeśli stanowczego obustronnie szukać mamy wyroku; tedy godni się spodziewać: że nieusłaniając się zadnemi przyczynami, ani jakimkolwiek poprzedniém usprawiedliwieniem się, które przedwcześnie wywiązaném bydź nie mogło, zechce W. Iwaszkiewic oddać się opinii osob wspólnie ze mną dopiéro wybrać się mających, a tą koleją naywłaściwiey zostaną rozwiązane wszystkie okoliczności i pretensye wzajemne — Jeżeli zaś pomimo ninieysze moje wezwanie na dzień 2gi januaryi następnego 1819 roku W. Iwaszkiewic przybyć niezeche; w ówczas prócz wyraźney na moją stronę ewazyi i usprawiedliwiewienia się, które zawsze w obliczu bezstronney opinii mieć pragnę, będę zniewolony póyść wskazaną drogą sądowego rozstrzygnienia, jakie W. Iwaszkiewicowi w swojem podobało się zastrzedz oświadczeniu. Nieszukam żadnych korzyściow z zatrzymania własności W. Iwaszkiewica, równie jak niewidzę potrzeby rozmijać się ze stosunkami bezpieczeństwa moich interessów — Coby więc sprawiedliwie W. Iwaszkiewicowi należném bydź się pokazało; tego odmawiać niemyślę, a na samojedno hasło dopominku pretensyow zaspakajać nie jestem w obowiązku — Nakoniec im silniey zdolne będą przemawiać za W. Iwaszkiewicem czynności i działania jego w moich interessach i utrzymywaney kilkoletniey nad dobrami administracyi; tém pożytecsniey i dogodniey będzie dla mnie — A tak: jeśli nie zkąd inąd; tedy z wyraźnego przynaymniey mojego w tém dobra, radbym widział W. Iwaszkiewica nayzupełniey usprawiedliwionym — Jakowe moje wezwanie, po zaaktykowaniu w Sądzie Ziemskim lub Grodzkim Wileńskim, aby trzykrotnie w Gazecie Kuryera Litewskiego zostało pomieszczoném upraszam — Dat w Radziwilmontach roku 1818 nowembra 12 dnia.

Ludwik Xiążę Radziwiłł.

Roku tysiąc ośmset ośmnastego miesiąca decembra trzeciego dnia — Przed Aktami Ziem. Pttu Wileń. stawaiąc osobiście WJP. Ignacy Nowicki — Takowe oświadczenie do Akt podał.

Przyjąłem Jan Zienkowicz Ziem. Wileń. Reg.

---

3. Excerpt oświadczenia z Protokułu potocznego kancellaryi Miasta Wilna w dacie nizey wyjaśnioney zapisanego, roku 1818 miesiąca nowembra 12 dnia stronie potrzebującey urzędownie jest wydan.

Roku tysiąc ośmset ośmnastego miesiąca nowembra dwónastego dnia. Przed aktami Miasta Guberskiego Wilna, stanąwszy osobiście Starozakonny Leyba Jeremiaszewicz, Muyzel Obyw. Wileń., oświadczenie poniższe wpisać do protokułu podał, przez słowa: oświadczenie nomine Starozakonnego Leyby Jeremiaszewicza Muyzela obywatela Wileńskiego, na Starozakonnego Jankiela Aronowicza Żołudka mieszkańca Miasta Wilna zanosi się z następney okoliczności i oto: żałujący delator przed laty kilka wiodł z obżał. Jankielem handel kompaniczny, i wspólnie działając z obżał., wspólnie też wydawał z obżał. cerografy na odpowiedź z massy handlu kompanicznego, lecz uważywszy dla siebie większą spokoyność gdy się odłączy żałcy. delator od kompanii, uczynił nayprzód obrachunek z massy ogólney, jaka w chodziła do obrutow kompanicznych, i jaka w xiędze handlowey, z wyrażeniem wszelkich debitow komu zaco i na wiele była zamieszczona, i gdy w domowym układzie niemożna było z obżał. skończyć, przecinając rozwlekłemu procesowi koley, na kompromis żałcy. deltor. z obżał. zgodził się — Na którym cała massa kompanicznego handlu była rozbierana, i wszystkie długi do massy ,stosujące się zliczone koniec swóy wzięły, przez przyjęty obowiązek wypłacenia wszystkich cerografow na tabeli generalney wypisanych, i oddania takowych rozdartych żałcemu. delatorowi i gdy wolę dekretu kompromisorskiego zaczęto przez obżał. spełniać, po namyśleniu się znać i przygotowaniu się do faciendy w dniu ośmym marca tysiac ośmset siedmnastego roku obżał. Jankiel Aronowicz Zołudek zagłady śladow debitow i kredytow złożone xięgi przychodow i rozchodow, w których pożyczka była zapisana z lokacyi gwałtownie odebrał i one niewiadomo gdzie ukrył, jak o tem zaniesiony w aktach magistratu Wileńskiego manifest przekonywa przemilczawszy obżał. czas niejaki podstawił z ramienia swego Starozakonnego Berkę Kadysewicza z Merecza, który za cerografem do żał. już nienależnym lat kilka nie dopominając się żał. dopiero zakłucać zdeterminował, się i rubli srebrnych pięciuset nigdy niepożyczonych przez process dopominać się od żał. postępek takowy obżał. Jankiela Aronowicza Żołudka nietylko dla wyświecenia nie słusznego poszukiwania rubli pięcset żał. lecz i dla za pobieżenia, aby jeszcze z iakiemiś cerografami na kompanią dawanemi, a przez kompromiss zaspokojonemi i żałującemu zwrócić się przez obżał. powinnemi, a na obżał. sam Jankiel Aronowicz Żołudek ani ktokolwiek Subordynowany od jego, lub też kondyktowie nabywający, nieprozekwował, przez ninieysze oświadczenie ostrzegając, że żadnego zawinienia z rzeczy kompamii handlowey niema, któreby regulować się mogło do osoby żał. deltra zapowiada i że na przypadek zjawienia się jakich cerografow; że takowe są opłacone, uwiadawiając, tak przeciwko cerografowi na rubli pięcset w ręku podstawionego Berki Kadysewicza znaydującego się. z którym nigdy żadnego związku żałcy. niemiał i niejest dłużnym onemu, jako też przeciwko samemu obżał. Jankielowi Aronowiczowi Żołudkowi jako podstęp i napaść dopełniającemu manifestuję się, i w akta publiczne takowe zażalenie zapisuję. w Protokule podpisano. Leyba Jeremiaszewicz.

---

3 Amatorom oddawna znajomey i upodobaney gry w Szachy rekomenduje się niżey podpisany tym, którzyby tey uczyć się sobie życzyli, lub też dla przepędzenia czasu doświadczyć zechcą za nayszczupleyszą nadgrodę, tak równie w swoim, jako też i w amatorow domu oświadcza prace swą, nie daley jak w Mieście Wilnie w każdym czasie: mieszkanie moje na ulicy Rudnickiey w domu Burmistrza Cedlera N. 290. J. Lachmann.

---

3. Znaydujący się tu z rossyyskiemi xiążkami, obwieszcza szanowną Publiczność: iż z przyczyny niektórych okoliczności, zostanie na krótki czas; zatém upraszа chcących kupować rozmaite rossyyskie xięgi przyspieszyć żądanie swoje do sklepu xięgarskiego, zostającego w domu ratuszowym pod N. 11.

3 Находящіяся здѣсь съ Россійскими Книгами, извѣщаетъ Почтенную Публику, что по разнымъ обстоятельствамъ остается онъ на короткое время; и потому проситъ имѣющихъ надобность въ разныхъ Россійскихъ Книгахъ ускорятъ своими требованіями, въ Лавку состоящую въ Ратушномъ Домѣ подъ N. 11 къ Книго-продавцу Князеву.

---

3 Roku 1818 mca 9bra 12 dnia w skutek dekretow remissyynych Taxę i Exdywizyą maiętności Dulkiewicz w pttcie Borysow. sytuowaney aktorstwa W. Józefa Kowerskiego Sędziego Gran. Pttu Bor. na usatysfakcyonowanie jego wierzycieli przeznaczających, i na mocy dekretu pierwszo zjazdowego, Sąd Taxatorsko Exdywizor. w terminie z odkładu wypadłym, po przywołaniu i złączeniu stawających stron aktoratów, i po wysłuchaniu głosow produktowych wyrokiem swoim w dacie w górze wyrażoney, w skutek pierwszo zjazdowego dekretu, aktu inkwizycyi, kalkulacyi i werefikacyi z rodzaju sprawy między debitorem a possesorami wypadającey, zadecydował, na odbywanie jakowych aktow, urzędników przeznaczył. Termin zjazdu na takowe akta na dzień 20 9bra roku teraznieyszego zakreślił. Po wyexpedyowaniu których, zjazd swóy na usatysfakcyonowanie kredytorów, i pretensorów W. Józefa Kowerskiego Sędziego na dzień 28 xbra roku teraznieyszego naznaczył. W jakowym terminie, że do pryncypalnego wyrokowania przystąpi zastrzegł, o czem iżby kredytorowie i pretensorowie wiedzieli i tak do aktow iako i pryncypalnego wyroku z dowodami sub amissione rei stawali, przez gazetę Kuryera Litewskiego dla trzykrotnego ogłoszenia zawiadomić postanawił (i zawiadamia się.)

Felix Tracewski Prez.

January Korkozowicz P. Z. P. Borysow. Exdywizor.

Ignacy Kozieł Pisarz Z. P. Borysow. Exdywizor.